

Termenul epistemologie

Apariția termenului - *The New Encyclopaedia Britannica* (1905),
- *Larousse illustrè* (1906)

Etimologie:

episteme (gr.)- cunoaștere, știință   *logos* (gr.)- limbaj, discurs, teorie, judecată

CĂTRE O DEFINIȚIE

„Teorie a științei” reflecția asupra **științei**, interogarea asupra fundamentelor, a structurilor, a metodelor (a modului în care procedează spiritul științific), a dezvoltării ei și mai ales a **condițiilor sale de valabilitate** (Alain Graf, Chr. Le Bihan)

În spațiul anglo-saxon se folosește într-un *sens larg*, fiind sinonimă cu teoria cunoașterii. *Epistemology*, conservă în limba engleză cele două sensuri ale lui *episteme*, definindu-se ca studiul cunoașterii sau teoria științei.

Francezii folosesc termenul într-un *sens mai strict* înțelegând prin epistemologie studiul științelor, având pentru studiul modurilor de cunoaștere termenul *gnoseologie*. În acest sens epistemologia se poate referi și la studiul (filosofic) al unei științe particulare (ex. epistemologia matematicii, a istoriei, a psihologiei). Englezii desemnează prin epistemologie ceea ce francezii înțeleg prin gnoseologie, ei au un termen *philosophy of science*, prin care desemnează ceea ce francezii vor să spună prin epistemologie.

Aspectul reflexiv

E se definește prin felul în care înțelege să reflecteze *asupra* științelor. Discurs despre discursul științelor, E apare ca o meta-disciplină, chiar o meta-știință (meta-cunoaștere), întrucât se ocupă de studiul principiilor, metodelor, ipotezelor, rezultatelor, evoluțiilor și practicilor diferitelor științe pentru a le determina valoarea și importanța.

Aspectul critic

E caută să afle prin ce anume știința este știință, ea continuă analiza critică a cunoașterii, mai ales a celei științifice.

Sarcina: „reconstrucția rațională” (Carnap, Popper), reconstrucția raționalității cunoașterii științifice.

Obiectul: cunoașterea științifică (premise, concepte, evoluție, metode)

Probleme centrale:

- originea cunoașterii;
- rolul experienței, respectiv al rațiunii, în generarea cunoașterii;
- relația dintre cunoaștere și certitudine;
- posibilitatea scepticismului universal.

Acestea sunt legate de alte preocupări filosofice: natura adevărului, a experienței și a înțelesului

Analiza standard a cunoașterii

- concepte ce intervin în determinarea cunoașterii: opinie, credință, convingere, adevăr
- convingerea ca o condiție necesară a cunoașterii
- adevărul ca o condiție necesară a cunoașterii
- întemeierea ca o condiție necesară a cunoașterii

Științele formale	Științele empirice	Științele omului	Științele societății
Logică	Fizică	Lingvistică	Economie
Matematică	Chimie	Psihologie	Drept
Informatică teoretică	Biologie	Sociologie Istorie Geografie Antropologie	